

A Zenizmus Nem egy újabb európai divatúru, hanem a japán buddhizmus egyik legelterjedtebb felekezete rejtőzik e név alatt. Aktuálisá tette a mi számunkra egy nemrégiben megjelent könyv, *Chasama* japán tanár könyve, amely egy kötetre való szemelvényt közöl német fordításban a felekezet eredeti szövegeiből (*Zen. Der Lebendige Buddhismus in Japan*. Kiadta a *Leopold Klotz-Verlag* Gothában). Kiválóan érdekesek e szövegek azért, mert a legmegfoghatatlanabb magját hozzák közel hozzánk egy vallásnak, mintegy üzemen mutatják be a tiszta vallásos élményt, a minden fogalmat meghaladó misztikus szemléletet. S a hozzáférést megkönnyíti erősen az, hogy a fordító, aki benne él e vallásban, tehát közvetlen élményszerű tapasztalata van róla, egyúttal hosszabb európai tartózkodás által megszokta a mi kifejezési módjainkat s így meg vannak az eszközei arra, hogy az eredeti szövegek igazi értelmét s ne csak szavait adja vissza.

A Zen tulajdonképpen nem felekezet, nem történelmi vallás. A „kapu”, amelyet megnyit az üdvösség felé, nincs köve sem meghatározott tanhoz, sem könyvekhez, sem közvetítő istenhez vagy szentekhez. A buddhizmus minden tanítása beletorkollik a Zenbe, az egymással civódó szektáké is. Mert a szekták csak külső szakadások a valláson, a dogmák pedig csak az igazság ábrázolásai, amelyek mind semmivé lesznek az Egyetlennek, az igazság ősforrásának arca előtt. *Minden ember és minden dolog lényegében ugyanaz.* Minden ember és minden dolog egyformán Buddha. Ez a Buddha-élmény a Zen forrása.

A Zen maga az igazság, nem egy szó, hanem maga az igazság szelleme. De ez csak az egészben nyilatkozik meg. Az egész pedig nem fogható meg fogalmakkal és szavakkal. Csak a közvetlen, szótlán élmény vezet el a célhoz. Mert az egész igazság az összes részekén túl van. S mégis megnyilatkozik mindenütt, a világ legkisebb dolgában is. Túl az ellentéteken s mégis az ellentétek hozzák kifejezésre.

A Zen (szanszkritban Dhyana) kontemplációt, helyes gondolkodást, szellemi koncentrációt jelent. Az út a Nirvanához. A Zen nem fantázia, illúzió, vagy autoszugesztívó s nem akarja az érzést, az akaratot s a gon-

dolkozást kioltani. A Zen nem a szellemi tevékenységek megsemmisítése, hanem összefogása a koncentrált szemléletben.

Az igazság közvetlen közelünkben van s mindenütt és mindenkor megnyilatkozik. Minden ember, minden élőlény, minden dolog Buddha. Azért nem más, mint az igazság maga. Mégis az út az igazsághoz nehéz. Csak az tudja járni, aki megtalálta mesterét, aki rávezeti. Mert az igazság élménye csak közvetlenül lélektől-léleknek adható át. A módszer, amelyet a Zenizmus alkalmaz, a „Kőan”. Egy „Kőan” egy probléma, amelynek megoldásának gyakorolja magát az ember, hogy érett legyen a nagy élményre. Ily problémákban nyilatkozott ki az igazság a nagy próféták előtt s általuk készíthetők elő a tanítványok az igazság egyéni átélésére. Kb. 1700 ily probléma van a Zenben az igazság-élmény előgyakorlására. A „Kőan”, a probléma olyan, mint a „kopogtatás az ajtón.” „Az igazság mestere mindenkinek saját lényé mélyén ül és nyugszik.” Aki szemlálni akarja, kopogtatnia kell a „Kőan” kapuján. Mihelyt azonban a mester kinyitotta az ajtót s az igazság kinyilatkozott, nincs többé szükség kopogtatásra. Tehát a „Kőan” csak eszköze a megértésnek. Ime egy példa, a 12-ik „Kőan”:

„Bodhidharma arcával a fal felé fordulva ült. A második patriárka kint állott a hóban, levágta karját és így szólt: „En, a te tanítványod úgy találok, hogy a lelkem még mincig nem nyugodott meg. Mester, kérlek, nyugtasd te meg a lelkemet.” Mire Bodhidharma: „Hozd ide lelkedet, majd akkor megnyugtatom.” A patriárka: „Kerestem a lelkem, de végül rájöttem, hogy megfoghatatlan.” Akkor így válaszolt Bodhidharma: „Most már teljesen nyugodt az én lelkem felőled.” d. l.

Wang Jih h'siu Mikor mi itt Nyugaton a buddhizmusról beszélünk, ritkán gondolunk arra, hogy a buddhizmus napjainkban is élő, sok millió ember által gyakorolt vallás, amely még ma is az emberiség nagy részének nemcsak gondolkozása alapvonalait, hanem mindennapi cselekedeteinek irányvonalait is megszabja. A Nyugaton a buddhizmusról megjelenő könyvek legnagyobb része egészen figyelmen kívül hagyja a